

Ähtärin kaupungin varhaiskasvatussuunnitelma 2017

Ähtärin kaupunki | Ostolantie 17, 63700 Ähtäri | 06 2525 6000 | kirjaamo@ahitari.fi |
www.ahitari.fi

SIVISTYS- JA HYVINVOINTILTK
10.8.2017 § 78, LIITE N:o 1.

[Handwritten signatures]

1 Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet ja paikalliset varhaiskasvatussuunnitelmat

Varhaiskasvatussuunnitelma on laadittu varhaiskasvatustilain mukaisesti. Esiopetus, jota säätelee perusopetuslaki, on osa varhaiskasvatusta. Esiopetuksen opetussuunnitelma on yhdenmukainen varhaiskasvatussuunnitelman kanssa.

Ähtärin varhaiskasvatussuunnitelman lähtökohtana ovat lasten kasvuympäristön ja varhaiskasvatuksen toimintaympäristön muutokset.

Varhaiskasvatussuunnitelma on kokonaisuutena kolmitasoinen. Se koostuu valtakunnallisesta varhaiskasvatussuunnitelman perusteista, paikallisista varhaiskasvatussuunnitelmista sekä lasten varhaiskasvatussuunnitelmista.

1.1 Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet ja niiden velvoittavuus

Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka.

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa määrätään varhaiskasvatuksen toteuttamisen keskeisistä tavoitteista ja sisällöistä, varhaiskasvatuksen järjestäjän ja lasten huoltajien välisestä yhteistyöstä, monialaisesta yhteistyöstä sekä lapsen varhaiskasvatussuunnitelman sisällöstä.

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet on varhaiskasvatuksen järjestäjiä oikeudellisesti velvoittava määräys.

1.2 Paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma

Ähtärissä laaditaan yksi kuntakohtainen varhaiskasvatussuunnitelma, joka koskee kaikkia toimintamuotoja: päiväkoteja, perhepäivähoitoa ja muuta varhaiskasvatusta. Tämän lisäksi kullekin toimintamuodolle laaditaan oma, yksikkökohtainen varhaiskasvatussuunnitelma.

ÄHTÄRIN VARHAISKASVATUSYKSIKÖT tilanne 1.8.2017

PÄIVÄKODIT	RYHMÄPERHEPÄIVÄKODIT	PERHEPÄIVÄHOITO
Vilikkilä	Punatähkä	13 perhepäivähoitokotia
Ollinkulma / Sinikello	Rentukka	
uusi suunnitteilla	kolmannelle tarve	

Varhaiskasvatussuunnitelmaa toteutetaan Ähtärissä päiväkodeissa, perhepäivähoidossa ja perhepäivähoitoon kuuluvassa ryhmäperhepäivähoidossa. Suunnitelmaa laadittaessa tulee ottaa huomioon paikalliset erityispiirteet, mahdolliset pedagogiset painotukset, lasten tarpeet sekä varhaiskasvatusta koskevan arviointitiedon ja kehittämistyön tulokset.

Varhaiskasvatussuunnitelman laadinnassa otetaan huomioon muut paikallisella tasolla tehtävät suunnitelmat, kuten

- varhaiskasvatusta, lapsia ja perheitä koskevat suunnitelmat ja päätökset
- Esiopetuksen opetussuunnitelma
- Perusopetuksen opetussuunnitelma
- mahdollinen perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelma
- Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2013-2020
- Ähtärin kaupungin kotoutumissuunnitelma 12.10.2015
- Ähtärin kaupunkistrategia 2020 "Made in Ähtäri"
- Ähtärin kaupungin tasa-arvosuunnitelma 2017

Varhaiskasvatuksen henkilöstölle on järjestetty VASU-pajoja, huoltajille on tehty kysely ja lapsia on kuultu ja haastateltu. Lapset ovat kuvanneet toiveitaan ja odotuksiaan.

Varhaiskasvatussuunnitelman laadintaan on osallistuttu opetuksen, sekä sosiaali- ja terveydenhuollon osalta moniammatillisen VEKARA työn kautta.

Ähtärissä on käytössä nivelvaiheiden tiedonsiirto päivähoitomuodosta toiseen, päivähoidosta esiopetukseen sekä esiopetuksesta kouluun siirryttäessä.

Varhaiskasvatuksen arviointia toteutetaan seudullisen suunnitelman mukaan.

1.3 Lapsen varhaiskasvatussuunnitelma

Jokaiselle päiväkodissa ja perhepäivähoidossa olevalle lapselle laaditaan varhaiskasvatussuunnitelma. Lapsen varhaiskasvatussuunnitelman lähtökohtana tulee olla lapsen etu ja tarpeet. Suunnitelmaan kirjattavat tavoitteet asetetaan pedagogiselle toiminnalle. Lapsen varhaiskasvatussuunnitelma laaditaan yhteistyössä huoltajan kanssa lapsen aloitettua päiväkodissa tai perhepäivähoidossa. Lapsen mielipide ja toiveet selvitetään ja huomioidaan suunnitelmassa. Lapsen näkökulmien selvitetään haastattelemalla (Vasu-sivu "Lapsen haastat

telu”), havainnoimalla (Vasu-sivu ”Hoitajan kertomaa”) ja piirroksilla. Lasten varhaiskasvatussuunnitelmien tavoitteet otetaan huomioon lapsiryhmän toiminnan suunnittelussa ja oppimisympäristöjen kehittämisessä.

Lapsen varhaiskasvatussuunnitelman laadinnasta ja toteutumisen arvioinnista päiväkodeissa vastaa lastentarhanopettaja. Perhepäivähoidossa olevan lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaa tehtäessä käytetään tukena lastentarhanopettajan asiantuntijuutta nimeämällä jokaiselle perhepäivähoitajalle työpariksi lastentarhanopettaja. Lapsen varhaiskasvatussuunnitelman laatimiseen osallistuvat tarpeen mukaan lapsen kehitystä ja oppimista tukevat asiantuntijat tai muut tarvittavat tahot.

Lapsen varhaiskasvatussuunnitelma on dokumentti, johon kirjataan lapsen kehitystä, oppimista ja hyvinvointia tukevat tavoitteet ja toimenpiteet. Lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaa laadittaessa kuvataan lapsen osaaminen, vahvuudet, kiinnostuksen kohteet sekä yksilölliset tarpeet. On tärkeää, että lapsen huoltajan ja henkilöstön havainnot ja näkemykset lapsen kehityksen ja oppimisen vaiheista sekä ryhmässä toimimisesta yhdistyvät lapsen varhaiskasvatussuunnitelmassa. Pedagogista dokumentointia (luku 4.2) käytetään hyödyksi suunnitelmaa laadittaessa. Suunnitelmaa laadittaessa huomioidaan myös lapsen kielellinen, kulttuurinen ja katsomuksellinen tausta.

Lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaan kirjataan lapsen mahdollinen kehityksen ja oppimisen tuki ja sen toteuttaminen. Jos lapsella on jokin pitkäaikainen sairaus, joka vaatii lääkehoitoa päiväkotitai perhepäivähoitopäivän aikana, lapselle laaditaan lääkehoitosuunnitelma osana lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaa.

Lapsen varhaiskasvatussuunnitelman toteutumista on arvioitava ja suunnitelma on tarkistettava vähintään kerran toimintavuodessa. Suunnitelma on kuitenkin tarkistettava aina, kun siihen on lapsen tarpeista johtuva syy. Aloite suunnitelman tarkistamiseksi voi tulla henkilöstöltä, muulta viranomaiselta, jonka kanssa on tehty lapsen asioissa yhteistyötä, tai lapsen huoltajalta. Lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaa arvioitaessa arviointi kohdistuu erityisesti toiminnan järjestelyihin ja pedagogiikan toteutumiseen.

Lapsen varhaiskasvatussuunnitelman tulee sisältää seuraavat asiat:

- lapsen kehitykseen ja oppimiseen liittyvät vahvuudet sekä lapsen kiinnostuksen kohteet
- lapsen kehitystä, oppimista ja hyvinvointia tukevat tavoitteet sekä toimenpiteet tavoitteiden toteuttamiseksi sekä toteutumisen arviointi
- lapsen mahdollisesti tarvitsema tuki (luku 5)

- mahdollinen lääkehoitosuunnitelma
- lasten, henkilöstön ja huoltajien yhdessä sopimat asiat
- suunnitelman laatimiseen osallistuneet muut mahdolliset asiantuntijat
- tieto siitä, milloin suunnitelma on laadittu ja tarkistettu, ja milloin suunnitelma tarkistetaan seuraavan kerran.

Lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaan kuuluvat: 1) lapsen sivu, 2) vanhempien sivu, 3) va-sukeskustelussa täytettävä "Lapsi varhaiskasvatuksessa"-sivu sekä tarvittaessa käytettävä 4) lapsen kehityksen ja oppimisen tuki-sivu. Varhaiskasvatussuunnitelman laatimisen tukena ovat "hoitajan kertomaa"-, "lapsen haastattelu"-sivut. Lapsen varhaiskasvatussuunnitelma siirtyy lapsen mukana varhaiskasvatuksesta toiseen. Suunnitelman sivut 1-4 sekä mahdollinen lapsen lääkehoitosuunnitelma arkistoidaan kaupungintalolle.

1.4 Paikallisesti päätettävät asiat

Ähtärin varhaiskasvatussuunnitelma ja lapsen varhaiskasvatussuunnitelma laaditaan varhaiskasvatustilain mukaisesti. Ähtärissä varhaiskasvatussuunnitelma tehdään kunta-, yksikkö- ja toimintamuotokohtaisena. Osana paikallista Vasua on työntekijöiden osallistuminen VASU-pajoihin sekä suunnittelu- ja koulutuspäiviin. Esiopetus osuudesta paikallisessa Vasussa vastaa Ollinkulman päiväkotia.

Paikallinen moniammatillinen yhteistyö varhaiskasvatussuunnitelmassa toteutetaan VE-KARA-työn kautta. Muut yhteistyötahot paikallisessa Vasussa ovat vanhemmat mukaan lukien Ähtärin varhaiskasvatuksen vanhempainyhdistys ry, sivistyslautakunta sekä kolmannen sektorin edustajat.

Varhaiskasvatussuunnitelma julkaistaan sekä paperiversiona että sähköisesti kaupungin nettisivulla ja Pedanet-sivustolla. Ähtärin kaupungin varhaiskasvatussuunnitelman laadinnasta sekä päivityksestä vastaa VASU2017-ohjausryhmä.

2 Varhaiskasvatuksen tehtävä ja yleiset tavoitteet – Ähtärin painotukset

2.1 Varhaiskasvatuksen toimintamuodot

Ähtärissä on Vilikkilän ja Ollinkulman päiväkodit, joissa työskennellään lastentarhanopettajan/-opettajien ja lastenhoitajan/-hoitajien tiimeissä. Päiväkodissa tarjotaan ryhmämuotoista ja suunnitelmallista varhaiskasvatusta, jossa korostuu pedagogiikka. Vuorohoitoa eli ympäri- vuorokautista hoitoa järjestetään Vilikkilän päiväkodissa. Vuorohoidolle on ominaista, että lapsen hoitoajat ovat vaihtelevia. Tämä asettaa erityisiä vaatimuksia suunnitelmalliselle varhaiskasvatuksen toteuttamiselle sekä kiintymyssuhteiden ja turvallisuuden tunteen luomiseksi. Lapselle rakennetaan säännöllinen päivärytmi ja toiminnallinen sisältö hoitopäivään erilaisista hoitoajoista huolimatta.

Ollinkulma vastaa Ähtärissä esiopetuksesta ja esiopetusikäisten lasten päivähoidosta. Lisäksi esiopetusta järjestetään Myllymäen koululla. Esiopetuksen järjestämistä ja toteuttamista säätelevät perusopetusta koskevat lait ja asetukset, varhaiskasvatuslaki sekä esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet ja kaupungin esiopetuksen opetussuunnitelma. Ähtärin kaupungin esiopetuksen opetussuunnitelmassa kuvataan tarkemmin esiopetuksen toteuttamisen periaatteet. Lapsella on oikeus saada maksutonta esiopetusta oppivelvollisuutta edeltävänä vuonna. Esiopetukseen haetaan Ähtärissä maaliskuussa ja hakuohjeista tiedotetaan vuosittain.

Perhepäivähoitokodeissa ja ryhmäperhepäivähoidossa toiminta on kodinomaista, pienessä ryhmässä tapahtuvaa varhaiskasvatusta, jossa korostuvat perushoito ja leikki. Perhepäivähoitajilla on työhön vaadittava ammattitutkinto. Ryhmäperhepäiväkoteja ovat Rentukka ja Punatähkä.

Ähtärin kaupunki ei järjestä tällä hetkellä avointa varhaiskasvatusta. Seurakunnan päiväkerhoihin osallistuu suuri joukko koti- ja perhepäivähoidossa olevista lapsista. Myös seurakunnan perhekerho ja MLL:n perhekahvila tarjoavat kohtaamispaikan kotona oleville vanhemmille lapsineen.

2.1.1 Varhaiskasvatuksen eri toimintamuotojen välinen yhteistyö

Perhepäivähoitajat käyttävät päiväkodin tiloja ja osallistuvat päiväkodin tai ryhmäperhepäiväkodin toimintaan esim. laululeikkituokioihin, erilaisiin tapahtumiin ja retkiin. Päiväkodin lapset voivat tutustua perhepäivähoitokotiin tai osallistua perhepäivähoitajan järjestämään tapahtumaan tai retkeen.

Perhepäivähoitajat kokoontuvat leikkipuistossa ja järjestävät tiimeittäin mm. retkiä.

2.2 Ähtäriläisen varhaiskasvatuksen arvoperusta

Ähtärin kaupunkistrategian arvot **vastuullisuus, oikeudenmukaisuus, kestävä kehitys, positiivisuus** ja **aktiivisuus** toimivat arvoperustana kaikilla kaupungin toimialueilla, myös varhaiskasvatuksessa.

Vastuullisuutta on tehdä se mitä luvataan ja toimia tehtyjen päätösten mukaisesti.

Oikeudenmukaisuus - kaikkia kohdellaan yhdenvertaisesti. Halutaan korostaa avoimuutta kaikkien toimijoiden välillä.

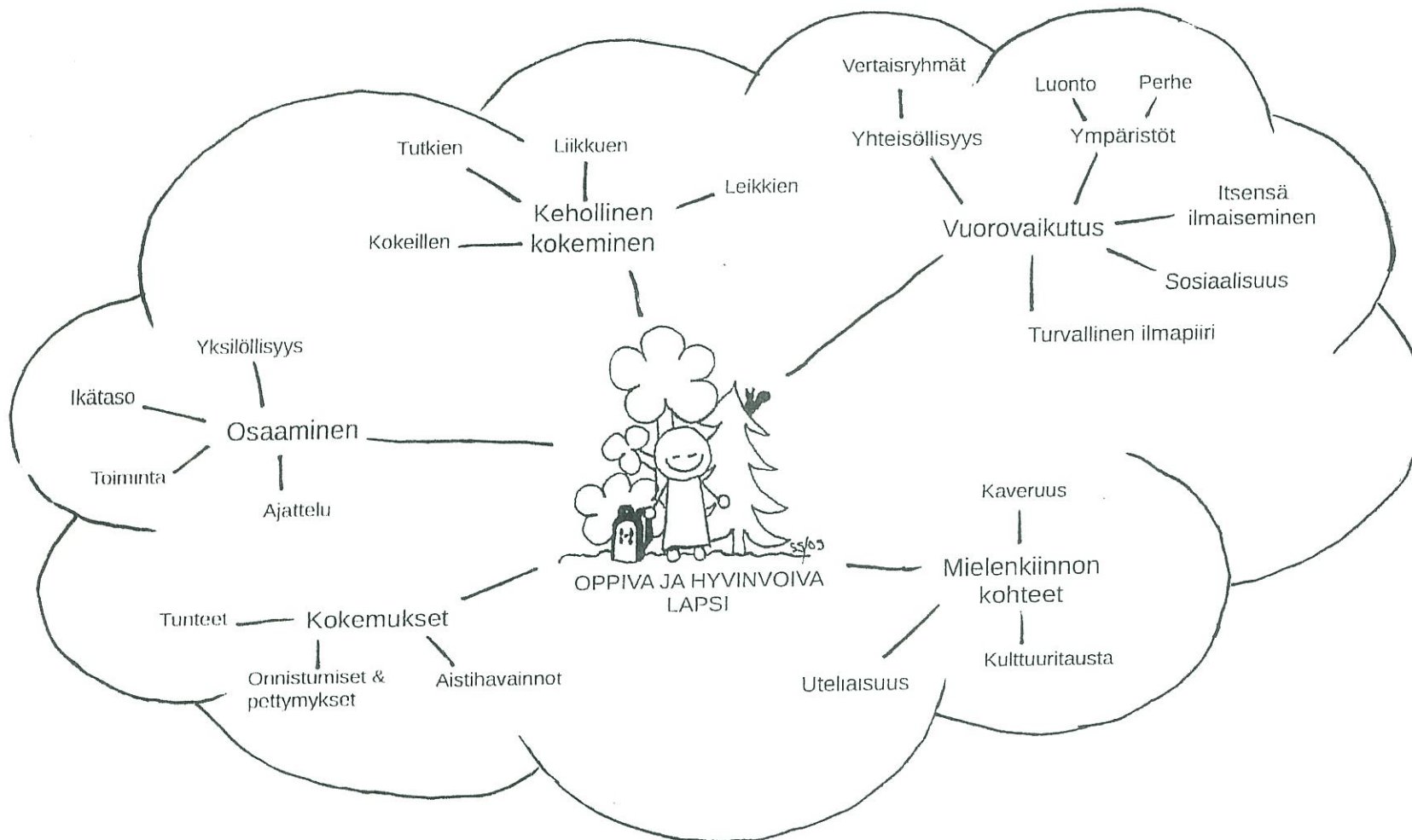
Kestävä kehitys koetaan varhaiskasvatuksessa tärkeänä arvona sen kaikilla tasoilla. Erityisesti luonnon kunnioittaminen ja eläimet ovat ähtäriläisille tärkeitä. Haluamme liikkua, leikkiä ja kokea elämyksiä puhtaassa ja viihtyisässä ympäristössä.

Positiivisuus - ilolla eteenpäin!

Aktiivisuus - asiat etenevät tekemällä ja toimimalla. Nähdään mahdollisuudet, joita ympärilämme on ja tartutaan niihin.

OKK *OPK*

OPPIMISKÄSITYS

Varhaiskasvatuksessa lapsi oppii leikkien

Handwritten notes:
UPK

2.4 Laaja-alainen osaaminen

Laaja-alaisen osaamiseen liittyvät konkreettiset toimintatavat, käytännöt ja niiden arviointi kirjataan yksikön toimintasuunnitelmaan. Tavoitteena on yhteistoiminnallinen oppiminen ja osallisuus.

Ähtärissä korostetaan arjen taitoja. Lapset oppivat arjen pienissä hetkissä. Oppiminen ja ajattelu kehittyvät positiivisessa ja kannustavassa ilmapiirissä. Lasta kannustetaan kokeilemaan, kyselemään ja esittämään omia mielipiteitään sekä ajattelemaan itsenäisesti. Lapsen itsetunto vahvistuu aikuisen positiivisen huomion avulla. Lapset suunnittelevat ja rakentavat aktiivisesti oppimisympäristöään ja sitä muokataan lasten ehdotusten pohjalta. Pidämme tärkeänä, että lapsella on arjen tilanteissa vaikutusmahdollisuuksia ja, että lapsi kokee tulevana kuulluksi ja uskaltaa ilmaista ajatuksiaan. Lasten osallisuus huomioidaan esimerkiksi päiväkodeissa siten, että siellä pidetään kuukausittain lasten kokouksia, joissa keskustellaan lasten kanssa ja kuunnellaan heidän mielipiteitään asioihin.

Jokaisella lapsella tulee olla päivittäinen mahdollisuus liikkumiseen ja liikunnan iloon. Varhaiskasvatuksen toiminnassa tulee näkyä kasvattajan tietoisuus liikkumalla oppimisen tehokkuudesta ja kyky yhdistää liikunta opittavaan asiaan. Kasvattaja kannustaa aktiiviseen työskentelyyn ja mahdollistaa toiminnallisen ympäristön. Lapsella on oikeus valita erilaisia työskentelytapoja. Ähtäri on luontokaupunki. Luonto on lähellä kaikkia hoitomuotoja, joten se on meille sekä liikkumis-/leikkipaikkana että oppimisympäristönä tärkeä. Tästä syystä myös liikkumismahdollisuuksia erityisesti ulkona on runsaasti eri puolilla Ähtäriä.

Yhdenvertaisuus koetaan tärkeänä Ähtäriin varhaiskasvatuksessa. Lapsiryhmässä keskustellaan eri kulttuureista ja tutustutaan lasten ja perheiden tapoihin ja kulttuureihin ja samalla opetellaan hyväksymään erilaisia tapoja toimia ja elää. Näin tuetaan lapsen myönteisen suhteen luomista moninaiseen ympäristöön, jossa kohtaavat eri kulttuurit, kielet ja katsomukset. Omaan ja muiden kulttuuriin tutustuminen ja monipuolisten yhteistyötaitojen opettelu luovat hyvän pohjan lapsen vuorovaikutustaidoille.

Varhaiskasvattaja tiedostaa oman toimintansa ja asenteensa vaikutukset niin lapsiin kuin muihin aikuisiin. Kasvattaja toimii esimerkkinä. Vuorovaikutuksessa on keskeistä kyky ja halu toimia moninaisten perheiden kanssa. Kaikilla perheillä on oma yksilöllinen perhekulttuurinsa, joka huomioidaan yhteistyössä.

Ähtärissä on esiopetuksessa tablet -laitteita pedagogisessa käytössä.

Laitteiden käyttö perustuu varhaiskasvatussuunnitelmaan. Ja tarkoituksena on saada ne käyttöön myös muissa päivähoitoyksiköissä. Käytetyt ohjelmat ovat turvallisia ja lapsen taitoja kehittäviä. Lasten tuottamaa kulttuuria, taidetta ja ilmaisua tuetaan mediakasvatuksen keinoin.

Tieto- ja viestintäteknologian monipuolisella hyödyntämisellä lisätään myös huoltajien tietoisuutta varhaiskasvatuksen toiminnasta. Syksyllä 2017 otetaan varhaiskasvatuksessa käyttöön Pedanet-sivuston. Esiopetuksessa huoltajien kanssa viestimiseen käytetään Wilmaa.

Lapsi tutustuu monilukutaitoon arjen tilanteissa varhaislapsuudesta lähtien. Lapsi tunnistaa useita logoja, symboleita, merkkejä ja sloganeita jo ennen varsinaista peruslukutaitoa. Varhaiskasvatuksessa kiinnitetään huomiota eri aistikanavien käyttöön monilukutaidon kehittymiseksi.

Varhaiskasvatuksessa halutaan tuoda esille suomalaisia perinteitä ja tapakulttuuria, mutta myös ähtäriläisyyttä ja sen kulttuuriperintöä. Lasten kanssa tehdään retkiä esimerkiksi paikalliseen museoon, näyttelyihin, esityksiin ja konsertteihin sekä eläinpuistoon. Päiväkodilla käy myös vierailijoita ja vietetään perinteisiä juhlia, valmistetaan juhlapäiviin liittyviä ruokia sekä luetaan monipuolisesti kirjallisuutta. Juhlat, retket ja erilaiset tapahtumat mahdollistavat keskustelun ja pohdiskelun juhlaperinteistä ja erilaisista tapakulttuureista.

Laaja-alaisen osaamisen tavoitteita arvioidaan yhdessä lasten, tiimien, työyhteisön ja huoltajien kanssa säännöllisesti. Yksikön toimintasuunnitelmaa arvioidaan ja päivitetään toimintavuosittain.

3 Varhaiskasvatuksen toimintakulttuuri

3.1 Toimintakulttuurin kehittäminen ja sitä ohjaavat periaatteet Ähtärissä

Varhaiskasvatuksen toimintakulttuuri on kaikkienensa alati muuttuva ja muotoutuva kokonaisuus. Oman, tiimin ja työyhteisön työn arviointi sekä ähtäriläisiltä asiakkailta saatava palaute muodostavat pohjan Ähtärin varhaiskasvatuksen toimintakulttuurin kehittämiseksi. Yhteisön yhteinen oppiminen pohjautuu sen jäsenten osaamiseen sekä yhteiselle halulle kehittää toimintakulttuuria.

Muutokset ympäröivässä yhteiskunnassa sekä oman yhteisön sisällä, luovat toimintaan kehittämistarpeita, joihin pyritään vastaamaan. Oppilaitosten, järjestöjen, yhteisöjen sekä ähtäriläisten yritysten kanssa tehtävä yhteistyö perustuu osaamisen jakamiseen. Tiedon ja osaamisen jakaminen, ammatillinen kehittyminen sekä yhteistyön kehittäminen eri tahojen kanssa monipuolistavat ja laajentavat varhaiskasvatuksen toimintakulttuuria.

Ähtärin varhaiskasvatuksen oppivassa yhteisössä harjoitellaan ja toteutetaan arvostavaa vuorovaikutusta rakentavassa ilmapiirissä. Luottamus lapseen ja lapsen osaamiseen sekä hyvän huomaaminen kaikissa yhteisön jäsenissä luo pohjan osallisuuteen pohjautuvalle pedagogiikalle. Esimiestoiminnalla mahdollistetaan säännölliset päiväkotien, ryhmien ja tiimien suunnittelupäivät ja -palaverit sekä työntekijöiden kehityskeskustelut joko yksilö- tai ryhmätoimintana. Työntekijöiden osaamisen arvostaminen, hyödyntäminen ja kehittäminen nähdään tärkeänä voimavarana koko ähtäriläisen varhaiskasvatuksen toimintakulttuurille ja sen kehittämiseksi.

Ähtärissä leikkiin ja vuorovaikutukseen kannustavassa yhteisössä taataan sen jäsenille kiireetön leikkirauha aikuisen ollessa aktiivisesti läsnä. Koko yhteisölle pyritään takaamaan mahdollisuus keskittymistä tukevaan toimintaympäristöön. Tähän pohjaten yhteisön päivärytmi suunnitellaan selkeäksi ja joustavaksi kokonaisuudeksi.

Osallisuutta ja yhteisöllisyyttä rakentava yhteisö toimii kuunnellen ja havainnoiden tasavertaisesti kaikkia sen jäseniä. Ähtäriläisen varhaiskasvatuksen arvot tulevat näkyväksi yhdessä sovittuihin asioihin ja toimintatapoihin sitoutumisena. Osallisuus ei arjessa tarkoita yksittäisen ryhmän jäsenen toiveiden toteuttamista, vaan se on vuorovaikutusta kaikkien ryhmän jäsenten välillä.

Handwritten signature and initials in blue ink, located in the bottom right corner of the page.

Tavoitteena on toteuttaa kulttuurista moninaisuutta ja kielitietoisuutta kielikylpy- ja leikkitoimintana. Lisäksi ruokakulttuuri on osa varhaiskasvatusta ja yksiköissä on tarjolla niin suomalaisia kuin ähtäriläisiä perinneruokia.

Ähtäriläinen varhaiskasvatus sitoutuu pitämään huolta koko yhteisön ja sen jäsenten fyysisestä, psyykkisestä ja sosiaalisesta turvallisuudesta sekä hyvinvoinnista. Esimiestoimintana yhteisöille tehdään ajankohtaiset turvallisuusohjeet ja lapsille tarvittaessa lääkehoitosuunnitelma. Työntekijöiden ensiapu- ja hygieniataitoja pidetään yllä säännöllisellä koulutuksella tai ohjauksella. Uusi työntekijä perehdytetään työhönsä.

3.2 Varhaiskasvatuksen oppimisympäristöt Ähtärissä

Oppimisympäristö on fyysinen, psyykinen ja sosiaalinen kokonaisuus, joka syntyy yhdessä tekemällä ja on osa varhaiskasvatuksen pedagogista toimintaympäristöä. Kokemus oppimisympäristöstä on yksilöllinen ja siihen vaikuttaa yhteisön jäsen itse, yhteisön sosiaaliset suhteet, ilmapiiri ja vuorovaikutus sekä fyysinen ympäristö. Ähtäriläisessä varhaiskasvatuksessa kaikki yhteisön jäsenet otetaan mukaan oppimisympäristöjen suunnitteluun, toteuttamiseen sekä arviointiin. Lähtökohtana on, että oppimisympäristöissä saa näkyä lasten eläminen ja tekeminen.

Ähtäriläisessä varhaiskasvatuksessa keskeisistä on tunneilmapiiri, jossa kasvattajien sensitiivisyys kohdata ryhmän jäsenet yksilöinä sekä taito tunnistaa psyykkisen ja sosiaalisen oppimisympäristön merkitys ryhmän hyvinvoinnin ja oppimisen kannalta. Hyvän tunneilmapiirin lähtökohtana pidetään pienryhmätoimintaa, jossa yhdistyy lapsen kokemus ryhmään kuulumisesta sen tärkeänä jäsenenä olemisesta sekä laadukas pedagoginen toiminta.

Ähtäriläinen luonto oppimisympäristönä mahdollistaa lapsille kokemusmaailman laajentumisen ja toiminnan monimuotoisuuden. Lisäksi varhaiskasvatuksen oppimisympäristöjä ovat Ähtäri Zoon eläinpuisto ja kotieläintila, kirjasto, kotiseutumuseo, jää- ja uimahalli sekä valmis- tuva liikuntahalli, koulujen liikuntatilat ja seurakuntakeskus. Myös ähtäriläiset yritykset sekä vanhempien työpaikat toimivat lisäksi osana varhaiskasvatuksen oppimisympäristöä.

Oppimisympäristö suunnitellaan ja rakennetaan kiireettömäksi ja muunneltavaksi eri toimintoja ja eri kokoisia ryhmiä varten - myös yksilöllisiä, kahdenkeskisiä toimintoja varten. Turvallisessa ilmapiirissä erilaisten tunteiden näyttäminen on sallittua, ja henkilöstö auttaa lapsia tunteiden ilmaisussa ja itsesäätelyssä. Lapsia rohkaistaan kysymään ja heidän kysymyksiin

 JPK

vastataan. Tilat järjestetään siten, että ne takaavat työrauhan ja mahdollisuuden omatoimisuuteen. Tilat tarjoavat lapsille vaihtoehtoja mieluisaan tekemiseen, oppimiseen, monipuoliseen ja vauhdikkaaseen liikkumiseen, leikkeihin ja peleihin sekä rauhalliseen oleiluun ja lepoon. Lasten ideat, leikit ja heidän tekemänsä työt näkyvät oppimisympäristöissä. Lapsia osallistetaan toiminnan suunnittelussa ja toimintaympäristön rakentamisessa. Tieto- ja viestintäteknologia on osa lasta osallistavaa oppimisympäristöä, esim. virtuaalinen yhteys eläinpuistoon ja valokuvaaminen.

KUVA: Kartta ähtäriläisistä oppimisympäristöistä

3.3 Yhteistyö Ähtärin varhaiskasvatuksessa

3.3.1 Huoltajien kanssa tehtävä yhteistyö

Ähtärin varhaiskasvatuksessa huoltajien toiveita sekä tietoa omasta lapsesta kuunnellaan ja otetaan huomioon jo hakemusvaiheessa sekä muodostettaessa lapsiryhmiä. Yhteistyön tulee perustua kunnioittavaan vuorovaikutukseen. Se on aktiivista keskustelua, jossa yhteinen sitoutuminen ja molemminpuolinen luottamus tukee lapsen kokonaisvaltaista kasvua sekä yhdessä tehdyn varhaiskasvatussuunnitelman toteutumista.

Yhteistyö hoitopaikassa alkaa konkreettisesti aloitushaastattelulla ja hoitosopimuksen teolla. Näissä käydään läpi hoidon peruskäytännöt, kuten hoitoajat sekä lapsen arkirutiinit ja tavat toimia. Jokaiselle lapselle laaditaan varhaiskasvatussuunnitelma, jossa huoltajat osallistuvat tavoitteiden suunnitteluun. Päivittäiset keskustelut tuonti- ja hakuhetkinä, ovat merkittävä osa yhteistyötä. Hoitopäivän aikana työntekijät havainnoivat lasta ja antavat näin huoltajille arvokasta tietoa lapsen kehityksestä ja kasvusta.

Yhteistyö on tiiviimpää, jos lapsella on kehityksen ja oppimisen tukemista vaativia haasteita. Silloin yhteistyötahoja voi olla useita. Näissä tapauksissa Ähtärissä yhteistyön organisointi on pääsääntöisesti kiertävän erityislastentarhanopettajan vastuulla, mutta jokaisen yhteistyötahon tulee sitoutua avoimeen, luottamukselliseen ja kunnioittavaan yhteistyöhön. Monialaisen yhteistyön käytänteitä tuen aikana kuvataan lisää luvussa 5.

JKH
JKK

Huoltajien ja varhaiskasvatuksen yhteistyön tehostamiseksi Ähtärissä ollaan siirtymässä sähköiseen tietojärjestelmään. Järjestelmä mahdollistaa sähköisen hakemuksen ja hoitoaikojen varaamisen sekä tiedottamisen ja viestinnän.

3.3.2 Monialainen yhteistyö

Ähtärissä on vilkas yritys- ja kulttuurielämä. Yhteistyö paikallisten yritysten kanssa on mahdollista esimerkiksi retkinä torille, kauppoihin, kirpputoreille ja paikallisiin yrityksiin. Myös kirjastoon pääsee sovitusti aukioloaikojen ulkopuolellakin. Satutunteja järjestetään kerran kuukaudessa, ja kirjastoauto kiertää sivukylillä. Merikanto-opisto järjestää joka syksy oppilaskonsertin koko varhaiskasvatukselle. Kotiseutumuseo tarjoaa retken menneeseen ja tutustuttaa Ähtäriin historiaan ja perinteisiin. Ähtäri ZON eläinpuistoon ja kotieläintilaan pääsevät kaikki ähtäriläiset varhaiskasvatuksessa olevat lapset ilmaiseksi toimintakauden aikana. Koko varhaiskasvatuksessa käynnistyy kummieläintoiminta yhteistyönä Ähtäri Zoon kanssa.

Myös paikallisten koulujen kanssa tehdään yhteistyötä. Sedun lähihoitajaopiskelijat järjestävät varhaiskasvatuksen lapsille virike- ja retkitoimintaa sekä liikunnallisia leikkihetkiä. Haaga-Helia on mukana oppimisympäristöjen suunnittelussa yhdessä varhaiskasvatuksen kanssa. Yhteiskoulun oppilailla on mahdollisuus hakeutua työelämäntutustumiseen sekä 15-18 vuotiaille kesätyöntekijöiksi varhaiskasvatuksen toimipisteisiin sekä ja Otsonkoulun järjestämään viriketoimintaan ja esityksiin osallistuu myös varhaiskasvatus.

Seurakunnan ja paikallisten urheiluseurojen kanssa yhteistyönä järjestetään ähtäriläisten lapsiperheiden ulkoilutapahtuma. Seurakunnan kerhoon voivat osallistua myös varhaiskasvatuksen lapset vapaapäivinä tai hoitopäivän aikana. Seurakunta myös vierailee päiväkodeilla ja ryhmäperhepäiväkodeissa pitämässä tuokioita.

4 Varhaiskasvatuksen pedagogisen toiminnan suunnittelu ja toteuttaminen Ähtärissä

KUVA: Pedagoginen viitekehys

4.1 Pedagoginen dokumentointi

Laadukkaana pedagogisen toiminnan edellytyksenä on suunnitelmallinen dokumentointi, arviointi ja kehittäminen. Pedagoginen dokumentointi tuottaa tietoa lasten elämästä, kehityksestä, kiinnostuksen kohteista, ajattelusta, oppimisesta ja tarpeista sekä lapsiryhmän toiminnasta. Jatkuva havainnointi tekee pedagogista työtä näkyväksi ja auttaa arvioimaan toimintaa yhdessä henkilöstön, lasten ja vanhempien kanssa.

Lapsen varhaiskasvatussuunnitelman laadinta on yksi tärkeimmistä pedagogisen dokumentoinnin prosessia. Henkilökohtainen varhaiskasvatussuunnitelma laaditaan jokaiselle varhaiskasvatuksen piirissä olevalle lapselle. Se tukee merkittävästi toiminnan pedagogista lapsi- ja ryhmäkohtaista suunnittelua varhaiskasvatuksessa.

Dokumentointikäytäntöjä Ähtärin varhaiskasvatuksessa:

- Varhaiskasvatussuunnitelmien/esiopetussuunnitelmien laadinta
- Päiväkodeissa/ryhmiksissä "vasusivut" kuukausittain kotiin
- Kyselyt toiminnasta vanhemmille
- Lasten kokoukset; lasten kanssa kokoonnutaan keskustelemaan varhaiskasvatuksen toimintaan liittyvistä asioista. Valitaan kokoukselle puheenjohtaja ja keskustellaan yhteisiä asioita eli arvioidaan, suunnitellaan ja kehitetään toimintaa yhdessä lasten kanssa. Sovitut asiat kirjataan ylös "pöytäkirjaan".
- Kasvunkansio; kasvunkansiot ovat lasten omia, lasten saatavilla, lapset itse täydentävät niitä ja tuottavat niihin materiaalia. Ne ovat myös vanhempien saatavilla.
- Päivittäinen dokumentointi; lasten toiminnan havainnointi ja kirjaaminen, päivittäiset keskustelut vanhempien ja lasten kanssa, kuvaaminen (sosiaalisen median hyödyntäminen, sähköinen palvelu).

4.2 Monipuoliset työtavat

Työtapojen valinnassa huomioidaan varhaiskasvatukselle asetetut tavoitteet ja tehtävät sekä lapsen ikä, tarpeet, edellytykset ja kiinnostuksen kohteet. Toimintatavoissa painottuu toiminnallisuus, osallisuus ja luovuus. Käytettäviä työtapoja ovat leikki, tutkiminen, liikkuminen sekä taiteellinen ilmaisu ja kokeminen. Myös tieto- ja viestintäteknologiaa hyödynnetään toiminnassa.

Lapsella on mahdollisuus toimia eri kokoisissa ryhmissä. Pienryhmätoiminta tukee lapsen kehitystä ja näin toimimalla lapsen tarpeet ja kiinnostuksen kohteet sekä edellytykset tulevat paremmin huomioiduksi.

Tavoitteena on lapsen omatoimisuuden asteittainen lisääminen, tukemalla lapsen itsenäistä tapaa toimia. Monipuoliset työtavat ja rikas oppimisympäristö mahdollistavat sen, että lapsi voi käyttää aistejaan ja koko kehoaan kokonaisvaltaisesti oppimiseen. Lapset ottavat osaa työtapojen suunnitteluun ja työtapojen valintaan omien edellytystensä mukaisesti. Isompien lasten kanssa pidettävät lasten kokoukset antavat lapsille mahdollisuuden toiminnallisuuteen, osallisuuteen ja luovuuteen. Kokouksissa käydään läpi varhaiskasvatuksen toimintaan liittyviä asioita sekä tehdään toimintaan liittyviä suunnitelmia ja päätöksiä. Kaiken ikäisiä lapsia haastatellaan, kuunnellaan ja havainnoidaan kyseisten asioiden tiimoilta. Näin jokaisella lapsilla on mahdollisuus vaikuttaa varhaiskasvatuksen toiminnan sisältöön ja toteutukseen.

4.3 Leikki kehityksen, oppimisen ja hyvinvoinnin lähteenä

Leikki on keskeinen toimintatapa, jonka avulla lapsi kehittyy ja oppii. Hän kokee elämyksiä sekä oppii vuorovaikutustaitoja.

Kaikilla lapsilla tulee olla mahdollisuus osallistua leikkiin ja kasvattajan tuki on siinä ensiarvoisen tärkeä. Kasvattajan rooli on auttaa lasta käynnistämään leikki, lasten ideoiden mukaan, sekä rikastaa ja edistää leikkiä. Kasvattaja tukee läsnäolollaan muun muassa leikin aikana tapahtuvaa vuorovaikutustaitojen kehittymistä.

Yhdessä lasten kanssa rakennetaan lapsen näköinen ympäristö, joka mahdollistaa monipuolisten leikkien toteutumisen ja tukee lapsen mielikuvituksen kehittymistä. Leikkiympäristöä rakennettaessa kasvattaja huomioi lapsen ikä- ja kehitystason. Tällaisessa ympäristössä askarteluvälineet, pelit ja lelut ovat lasten tasolla ja aina saatavilla.

Leikin syntymistä tuetaan tarjoamalla lapsille aikaa, rauhaa ja tilaa. Toimintaympäristöjen tulee joustaa leikkien mukaan, ja niiden tulee tukea lapsen leikkiä. Tämä tukee myös pitkäkestoisien leikin toteutumista varhaiskasvatuksessa.

Huoltajien kanssa käydyistä keskusteluista saadaan tietoa lapsen leikeistä kotona. Tätä tietoa hyödynnetään rakennettaessa varhaiskasvatuksen leikkiympäristöjä.

Luonto on olennainen osa lapsen leikkiympäristöä Ähtärissä. Se tarjoaa monipuolisia leikki- ja oppimismahdollisuuksia. Luontoa hyödynnetään varhaiskasvatuksessa monipuolisesti; siellä leikitään, opitaan ja viihdytään ja se on luonnollinen osa lasten jokapäiväistä elämää.

Leikkejä myös havainnoidaan ja dokumentoidaan. Leikeistä poimitaan toimintaan asioita lasten kiinnostuksen kohteista. Tavoitteena on lasten toiminnan suunnitteluun mukaan ottaminen kuuntelemalla heitä; havainnoimalla lasten leikeistä heitä kiinnostavia asioita.

4.4 Oppimisen alueet

Oppimisen alueiden tavoitteet, lasten mielenkiinnon kohteet ja osallisuus luovat perustan pedagogiselle suunnittelulle ja toteutukselle. Lasten osallisuuden huomioiminen edellyttää varhaiskasvatuksen henkilökunnalta yhteisen lapsi- ja oppimiskäsityksen jakamista. Lapsi nähdään osaavana ja pystyvänä. Luottamus lapseen ja lapsen osaamiseen on edellytys osallisuuden pohjautuvalle pedagogiikalle.

Lapsille tarjotaan **monipuolisia kokemuksia** oppimisen eri osa-alueilta.

Ähtärin varhaiskasvatuksen **painotuksia:**

Lasten kuulluksi tuleminen ja lapsen aloitteisiin vastaaminen ovat keskeisiä asioita **vuorovai-
kutustaitojen** oppimisessa. Myös se, että lapsi tuntee kuuluvansa ja olevansa tasavertainen jäsen ryhmässään luo pohjaa näiden taitojen oppimiselle.

Lasta ohjataan **huomaamaan hyvä itsessä ja toisissa** sekä luomaan **kunnioittava suhde ympäristöön.**

Tavoitteena onkin luoda varhaiskasvatuksessa toimintatavat jotka vahvistavat yhteisöllisyyttä ja näin myös lapsen **vuorovaikutus- ja sosiaalisia taitoja** parhaalla mahdollisella tavalla. Lasten kokoukset, lapsen kuuleminen, keskustelut lasten kanssa ja aikuisen aito läsnäolo sekä pienet ryhmäkoot ovat arkipäiväistä toimintaamme, jotka omalta osaltaan vahvistavat kyseisiä taitoja varhaislapsuudessa.

Oman leimansa ähtäriläiseen varhaiskasvatukseen tuovat **Ähtäri Zoo ja Kotieläintila oppimisympäristöinä**. Ähtäriläisillä lapsilla on mahdollisuus pienestä pitäen tutustua eläimiin ja luontoon sekä oppia kunnioittamaan niitä.

Varhaiskasvatuksen tavoitteena on myös innostaa lapsia **monipuoliseen liikkumiseen** niin sisällä kuin ulkona. Lapsia kannustetaan liikkumiseen ja heille tarjotaan varhaiskasvatuksessa mahdollisuuksia kokea liikunnan riemu muokkaamalla ympäristöä liikkumiseen innostavaksi ja kannustamalla

4.5 Kieli ja kulttuuritietoisuus varhaiskasvatuksessa

Kielellinen, kulttuurinen ja uskonnollinen monimuotoisuus näkyy varhaiskasvatuksen toiminnassa ja oppimisympäristössä. Kieli- ja kulttuuritietoisessa varhaiskasvatuksessa pohditaan kieliin, katsomuksiin ja uskontoihin sekä kulttuuriin tapoihin, tottumuksiin ja juhliin liittyviä kysymyksiä yhdessä kaikkien lasten kanssa. Näiden asioiden käsittely luo pohjaa lapsen oman maailmankuvan rakentumiselle. Varhaiskasvatuksen tehtävä on lisäksi välittää eteenpäin suomalaista kulttuuriperintöä. Lapset oppivat toisiltaan sellaisia tietoja ja taitoja, jotka ovat edellytyksenä monimuotoisessa suomalaisessa yhteiskunnassa elämiselle.

Monikulttuurisessa varhaiskasvatuksessa on ensiarvoisen tärkeää, että kasvatushenkilöstö luo luottamukselliset suhteet lasten vanhempiin. Lapsen varhaiskasvatusta suunnitellaan ja arvioidaan yhdessä vanhempien kanssa sekä sovitaan yhteisistä toimintatavoista keskustellen. Vanhemmille kerrotaan suomalaisen varhaiskasvatustoiminnan tavoitteista, sisällöistä sekä menetelmistä, ja heidän kanssaan keskustellaan kotien kasvatustavoitteista, kulttuurista ja uskonnollisista juhlista. Lisäksi sovitaan, miten nämä asiat on mahdollista ottaa huomioon lapsiryhmän toiminnassa. Vanhemmille annetaan tietoa siitä, kuinka suomalaiseen kulttuuriin liittyviä perinteisiä ja uskonnollisia juhlia vietetään varhaiskasvatuksessa. Perhei-

den kulttuuriset ja uskonnolliset tavat huomioidaan, ja perheiden kanssa sovitaan ja suunnitellaan yhdessä, miten lapsiryhmässä voidaan tutustua muiden kulttuurien juhliin ja tapoihin. Vanhemmat voivat toimia kasvattajien kanssa yhteistyössä näihin tutustuttaessa.

Handwritten signature
JOK

5 Kasvun ja oppimisen tuki Ähtärissä

5.1 Tuen järjestämistä ohjaavat periaatteet Ähtärissä

Kehityksen ja oppimisen tuen pohjana on kaikille lapsille yhteinen, laadukas varhaiskasvatus, jossa lasten erilaisiin tuen tarpeisiin vastataan monipuolisesti ja oikea-aikaisesti. Lapsen tuen tarpeen arvioinnin lähtökohtana varhaiskasvatuksessa on huoltajien ja kasvattajien havaintojen yhteinen tarkastelu ja/tai lapsen aiemmin todettu tuen tarve. Lapsen tuen tarve on voinut ilmetä jo ennen varhaiskasvatukseen osallistumista. Mikäli tiedetään lapsen tarvitsevan varhaiskasvatuksessa kehityksen ja oppimisen tukea, pyydetään huoltajia kirjaamaan tuen tarve päivähoitohakemukseen. Lapsen aloittaminen varhaiskasvatuksessa ja siellä tarvittava tuki suunnitellaan yhdessä huoltajien, ryhmän työntekijän ja kiertävän erityislastentarhanopettajan kanssa. Tarvittaessa voidaan tehdä tutustumiskäynti lapsen kotiin.

Jos lapsen kehityksestä, oppimisesta tai hyvinvoinnista herää huoli varhaiskasvatuksessa, ovat työntekijät ensin yhteydessä huoltajiin. Havaintojen pohjalta huoltajat, lapsen ryhmän työntekijät ja kiertävä erityislastentarhanopettaja yhdessä arvioivat lapsen tarpeita ja suunnittelevat yksilöllisiä tukitoimia lapsen vahvuudet huomioiden. Lapsen tuen tarvetta arvioidaan säännöllisesti (lapsi, huoltajat, työntekijät).

Lapsen näkökulmasta on tärkeää, että tuen tarve tunnistetaan mahdollisimman varhain ja lapselle järjestetään hänen kehitystään ja oppimistaan edistävä varhaiskasvatusympäristö sekä mahdollinen muu tarvittava tuki heti tuen tarpeen ilmettyä. Mitä aikaisemmin lapsi saa tarvitsemaansa tukea, sitä paremmin voidaan välttää vaikeuksien lisääntyminen.

5.2 Yhteistyö lapsen, huoltajan ja muiden asiantuntijoiden kanssa tuen aikana Ähtärissä

Huoltajien kanssa tehtävä yhteistyö on osa laadukkaan varhaiskasvatuksen toteuttamista. Oman lapsensa parhaina asiantuntijoina huoltajat osallistuvat lapsen varhaiskasvatuksen ja tukitoimien suunnitteluun. Yhteistyö alkaa jo varhaiskasvatuspaikkaa valitessa ja jatkuu tutustumalla lapsen ryhmään, ryhmän työntekijään/työntekijöihin sekä kiertävään erityislastentarhanopettajaan. Huoltajien ja työntekijöiden kesken sovitaan yhteistyön käytänteistä - arjen viestinnästä tukitoimien suunnitteluun ja arviointiin.

Ähtärissä monialaista yhteistyötä suunnitellaan, kehitetään ja arvioidaan kaksi kertaa toimintakaudessa kokoontuvassa Vekara-työryhmässä, johon osallistuvat varhaiskasvatuksen edustajat (varhaiskasvatuspäällikkö, perhepäivähoidonohjaaja, kiertävä erityislastentarhanopettaja ja päiväkotien vastaavat lastentarhanopettajat) yhdessä Kuusiolinnan perhepalveluiden ja perusopetuksen edustajien kanssa. Tarvittaessa työryhmään voidaan kutsua muita eri alojen asiantuntijoita.

Kahdesti vuodessa kokoontuu yksikkökohtaiset Mini-Vekara-työryhmät, joiden kokoonpanoon kuuluvat varhaiskasvatuksen edustajien lisäksi lastenneuvolan ja kouluterveydenhuollon terveydenhoitajat, psykologi, terapeutit ja perhetyöntekijät.

KUVA: Varhaiskasvatuksessa olevan lapsen tuenpolku

Lapsen siirtyessä esiopetukseen järjestetään tiedonsiirtopalaveri lapsen tietojen ja tarvittavien tukitoimien kuvaamiseksi. Huoltajat ja mahdolliset monialaiset yhteistyötahot osallistuvat tiedon siirtoon.

Huoltajilta pyydetään lupa siirtää tarvittavia tietoja esiopetukseen. Tiedonsiirtolupa pyydetään myös päivähoitohakemukseen sekä lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaan tärkeimpien yhteistyötahojen kanssa tehtävää yhteistyötä varten (esim. neuvola, perhetyö, terapeutit).

5.3 Tuen toteuttaminen Ähtärin varhaiskasvatuksessa

Varhaiskasvatukseen osallistuminen antaa hyvän pohjan lapsen kehitykselle ja oppimiselle. Erilaisin pedagogisin järjestelyin ja toimintatavoin ennaltaehkäistään vaikeuksien syntymistä. Lapsen tuen tarve voi olla hetkellistä ja pientä, jolloin tilanteeseen pystytään vaikuttamaan pienin muutoksin nopeasti. Toiset lapset tarvitsevat pitkäaikaisempaa ja suurempaa tukea, jolloin käytössä on useampia tukitoimia.

Varhaiskasvatuksessa lasta voidaan tukea:

1) Pedagogisin järjestelyin, joita ovat esim.

- oppimisympäristön muokkaaminen
- työntekijöiden koulutus
- kelton konsultoiva, jaksottainen tai säännöllinen tuki

- apuvälineiden käyttäminen
- tulkitsemis- ja avustamispalvelut
- kielen ja kommunikoinnin tukeminen (viittomat, kuvat)

2) Rakenteellisin järjestelyin, joita ovat esim.

- lapsiryhmän koon pienentäminen
- ryhmässä toimivien työntekijöiden määrän lisääminen

3) Hyvinvointia edistävät järjestelyt

- perhepalveluiden antama ohjaus ja konsultaatio (esim. neuvola, Osviitta, perhetyö)

5.4 Lapsen varhaiskasvatussuunnitelma tuen aikana Ähtärissä

Ähtärissä jokaiselle lapselle laaditaan henkilökohtainen varhaiskasvatussuunnitelma (VASU). Kun lapsi saa kehitykseensä ja oppimiseensa vahvempaa tukea, kuvataan VASUssa tavoitteet ja pedagogiset toimintatavat, joilla lapsen tuen tarve huomioidaan. Työntekijät selvittävät lapsen mielipiteen ja toiveet kullekin lapselle sopivalla tavalla; esimerkiksi havainnoimalla tai haastattelemalla lasta. VASUssa kuvataan millaisin pedagogisin ja rakenteellisin järjestelyin lapsi pystyy toimimaan ryhmänsä jäsenenä.

VASUa päivitetään huoltajien, ryhmän työntekijän, kiertävän erityislastentarhanopettajan ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa vähintään kerran vuodessa, mutta lapsen tarpeiden vaatiessa myös useammin. Arviointi kohdistetaan tukitoimiin, joita ollaan suunniteltu ja toteutettu - tuen riittävyyteen ja sopivuuteen.

6 Toiminnan arviointi ja kehittäminen Ähtärissä

Ähtäri osallistuu varhaiskasvatuksen valtakunnalliseen arviointiin, jonka lisäksi on sovittu seudullisesti arvioinnin käytännöistä.

6.1 Seudullisesti sovitut arvioinnin käytännöt

Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen (KARVI) mukaan arvioinnin tarkoitus on lapsen hyvinvoinnin, kehityksen ja oppimisen edellytysten edistäminen, varhaiskasvatuslain tarkoituksen toteuttamisen turvaaminen sekä tiedon tuottaminen varhaiskasvatuksen kehittämiseksi paikallisesti ja poliittisen päätöksenteon pohjaksi.

Etelä-Pohjanmaan kuntien (Alavus, Alajärvi, Kauhajoki, Kauhava, Kuortane, Kurikka, Lapua, Seinäjoki, Teuva ja Ähtäri) seudullisen arvioinnin tavoitteena on vertailtavan tiedon tuottaminen paikalliseen päätöksentekoon sekä vahvistaa varhaiskasvatuksen laadun yhdenvertaisuutta ja seudullista kuntayhteistyötä.

Arvioinnin pohjana on varhaiskasvatuksen pedagoginen laatu ja sen pohjalla vaikuttavat arvot. Arviointi on osa suunnittelua ja se on jatkuvaa. Arviointi on luonteva toiminnan suunnittelun lähtökohta. Arviointia tapahtuu monella tasolla: Arviointiin osallistuvat lapset, huoltajat, varhaiskasvatuksen henkilökunta, esimiehet, monialainen yhteistyöverkosto, varhaiskasvatuksen johto sekä päättäjät. Arviointi on sekä laadullista että määrällistä. Arviointi tuottaa tietoa, joka ohjaa varhaiskasvatuksen pedagogiikkaa ja sen suunnittelua.

Varhaiskasvatuksen henkilöstö arvioi varhaiskasvatuksen vaikuttavuutta jatkuvasti, sillä säännöllinen arviointi on osa dokumentoitua suunnittelua. Tiimin arviointityökaluna suositellaan käytettäväksi esimerkiksi Tiimille hyvä päivä tänään-kirjaa (Mikkola & Nivalainen, 2010). Henkilöstön itsearviointia tapahtuu päivittäin, mutta erityisesti viikoittain tiimeissä. Itsearvioinnin ja tiimin arvioinnin tueksi laaditaan seudullisesti yhteinen laadunarviointimittari. Varhaiskasvatuksen yksiköissä sekä perhepäivähoidon tiimeissä tehdään puolivuositain väliarviointi SWOT-analysillä, jolla arvioidaan vahvuuksia, heikkouksia, uhkia ja mahdollisuuksia.

Lapset arvioivat toimintaa jatkuvasti. Arviointi tapahtuu lasten iän ja kehitystason mukaisesti esimerkiksi lasten parlamenteissa tai käyttämällä hymynaamoja sekä lasta havainnoimalla.

Handwritten signature and initials in blue ink, located in the bottom right corner of the page.

Huoltajat arvioivat toimintaa ja antavat palautteensa välittömästi lapsen ryhmään. Lapsen vastuun kirjataan lasten ja huoltajien arviot.

Seudullisesti arvioidaan seuraavia asioita:

- kuinka moni varhaiskasvatusikäisistä lapsista prosentuaalisesti osallistuu varhaiskasvatukseen
- varhaiskasvatuksen henkilöstön koulutustaso
- varhaiskasvatuksen erityisopetuksen palveluiden saatavuus suhteessa varhaiskasvatuksessa olevien lasten määrään.

Joka toinen vuosi tehdään seudullisesti yhteinen arviointikysely huoltajille, monialaiselle yhteistyöverkostolle sekä päättäjille. Tulokset käsitellään seudullisesti ja paikallisesti. Arvioinnin tulokset ovat julkisia.

Ähtärin varhaiskasvatus 1.8.2017

Two handwritten signatures in blue ink are located in the bottom right corner of the page. The first signature is larger and more stylized, while the second is smaller and appears to be initials.